

צחי ריינמן

הכּוֹר כּכּוֹרָתוֹ וְהַצֵּיִר כְּצֵעִירָתוֹ¹

משפט הבכורה ודיני העברת הבכורה מהבכור

משפט הבכורה בתורה

דיני "משפט הבכורה" מובאים בתורה בדברים כ"א, טו-יז:
"כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה? ... והיה כיום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את בן האהובה על פני בן השנואה הבכור. כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים בכל אשר ימצא לו כי הוא ראשית אונו³ לו משפט הבכורה".

באור הדין

להלכה פוסק השולחן-ערוך (חושן-משפט, סי' רפ"א ס"א):
"אין אדם יכול להוריש למי שאינו ראוי ליורשו ולא לעקור הירושה מהיורש... לפיכך האומר איש פלוני בכורי לא יטול פי שניים... לא אמר כלום". ובהמשך מעיר על כך (שם ס"ז) "אין כל הדברים הללו אמורים אלא כשאמר לשון ירושה". (אכל אם הזכיר לשון מתנה, אפילו יחד עם לשון ירושה - דבריו קיימים).

1. בראשית מ"ג, ג.
2. הביטוי "שנאה" ביחס לאשה מופיע עוד במקרא בהקשרים של גט (דברים כ"ד, ג). [וגם בדברים כ"ב, יג-יט, שם העונש על שנאה שקרית הוא שלילת האפשרות למתן גט מן הכעל].
3. הביטוי "ראשית אונו" מוזכר עוד בברכת יעקב לראובן: "ראובן בכורי אתה כוחי וראשית אונני" (בראשית מ"ט, ג).

על כך כותב קצות החושן :

"כתב בספר המצוות לרמב"ן (מצוה י"ב) שנמנעו כהנחילנו הבנים מהעביר הבכורה מן הכן הגדול..." (וכתב שהמעביר הככורה מהבכור, עובר על עשה ולא תעשה, וכנוסף אין דבריו מתקיימים, מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה).

מקור הפסיקה הוא במשנה מסכת בבא בתרא פרק ח' משנה ה'. ובגמרא שם דף קכ"ו ע"ב. שם מבואר הדין, שאף על פי שמדובר בירושה - וירושה היא ממון - אי אפשר להתנות על הכתוב בתורה (גם לדעת ר' יהודה, שכעניני ממון אפשר להתנות על מה שכתוב בתורה). הסיבה היא, שהבכור לא מחל על בכורתו ועל הירושה, מפני שהיא דבר שלא בא לעולם. [המאירי מסביר שכתוב "והיתה לבני ישראל לחוקת משפט" (פרשת הירושה - כמדבר כ"ז, יא) ולכן אין תנאי יכול לבטלה (גזרת הכתוב בירושה).]

כהמשך המשנה (בגמרא - ב"ב קל"ג ע"ב):

"כותב נכסיו לאחרים והניח את בניו - מה שעשה עשוי ואין רוח חכמים נוחה הימנו. רשכ"ג אומר: אם לא היו בניו נוהגים כשורה - זכור לטוב".

כנראה, מדובר כאן על לשון מתנה, ולא על לשון ירושה (שכזו - אין דבריו קיימים). לדעת תנא קמא, אפילו בניו אינם נוהגים כשורה, לא ראוי להעבירם מהירושה (דבריו קיימים, אך אין רוח חכמים נוחה הימנו) מפני שיכולים לעשות תשובה, או שיכולים להוולד מהם בנים הגונים (קהתי).

דעת ר' יוחנן בן ברוקה כמשנה היא, שאם העביר הירושה למי שראוי ליורשו - דבריו קיימים. ר' פנחס קהתי בפירושו למשנה, מביא את הגמרא ומבאר, שמדובר כמקרה שהיורש אינו פחות כמעמד (כסדר ירושה) מזה שנמנעה ממנו הירושה. ולכן מודה ר' יוחנן בן ברוקה, שאם השווה הבכור לבנים - לא אמר כלום. (וכן כותב הרמב"ם בהלכות נחלות פ"ו ה"ג. עיין שם).

כענין "פלוני בני הבכור לא יטול פי שניים - לא אמר כלום" (ב"ב קכ"ו ע"ב), מעיר הרמב"ן:

"אע"פ שאין דבריו קיימים בדין, ממה שאמר הכתוב 'על פני כן השנואה הבכור' (ההדגשה שלי - צ.ר.) יראה לי שאין המצוה הזאת והדין הזה נוהג, אלא בחיי הבכור".

ומפרט שם הרמב"ן, שאם מת הבכור, מן הדין - מקבל בנו של הבכור פי שניים, וכך ראוי לעשות, אך אם שינה - דכריו קיימים. בסיכומו של דבר, ניתן לראות באופן ברור למדי, שאין להעביר את הכורה מהבכור, ובדרך כלל גם אם האב רוצה לעשות זאת - אף בדיעבד אין תוקף למעשהו.

מקרים חריגים במקראות

- בהתבוננות במקראות, רואים מספר מקרים מנוגדים לכאורה לכלל זה, ויש להבינם⁴. חלק מהמקרים החריגים עוסקים בהעברת ירושה מן הבן הבכור, וחלקם - בהעברת מלוכה למי שאינו בכור⁵.
1. יצחק הוא ממשיך דרכו של אברהם והוא יורש את כל רכושו. אף על פי שישמעאל הוא הבכור - "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (בראשית כ"ה, ה)
 2. יעקב העביר את הבכורה מראובן בן לאה, האשה השנואה, ליוסף בן רחל, האשה האהובה "ובני ראובן בכור ישראל כי הוא הבכור ובחללו יצועי אכיו נתנה בכורתו לבני יוסף" (דבהי"א ה', א)
 3. ממשיך דרכו של יהודה אינו שלה (בנה של בת שוע) אלא פרץ (בן תמר), וממנו יוצאת המלוכה: "ואלה תולדות פרץ... וישי הוליד את דוד" (רות ד', יח - כב; ובדבהי"א ב', א-ג, רואים שהמשך תולדות יהודה הוא פרץ).
 4. דוד מעביר את המלוכה לשלמה, בנו הקטן, שנולד לו מבת שבע, ושולל אותה למעשה מכלאב (דניאל בדבהי"מ) בן אביגיל בנו השני (הגדול

4. מקרים נוספים בתנ"ך בהם הבכורות אינם ממשיכי הדרך: קין ושת - קין לא ממשיך את השושלת בגלל חטאו; יעקב ירש את יצחק וקבל את ברכתו (שם היתה מכירה של הבכורה וזה ענין נפרד לדון בו); אפרים נחשב בכורו של יוסף ולא מנשה (הוא הקודם בברכת יעקב וגם הבכור כמלכות ישראל) - אך אין אלו מעניינינו, מפני שכל זוג אחים שנזכר כאן מאם אחת הוא. גם דוד, שאול ושמאל אינם בכורות (ושמאל - מהאשה האהובה) אך לא מדובר בהעברת סמכות ואכמ"ל.

5. את הקשר בין מלוכה לירושה נבאר בהמשך, בסעיף "שלמה וכלאב". [נעיר, שירושת השלטון ע"י הבכור היתה נהוגה לא רק בתקופת המלוכה אלא גם מאוחר יותר. ר' יהודה הנשיא מצווה קודם פטירתו שגמליאל בכורו יהיה נשיא אחריו. (כתובות קג, ע"פ האנצ' העברית - ערך "בכור")]

לאחר מות אמנון⁶) - "ואלה היו בני דוד... הכנור אמנון לאחינועם היזרעאלית, שני דניאל לאביגיל הכרמלית" (דבהי"א ג', א; ובמקבילה בשמו"ב ג', א-ב במקום דניאל - כלאב).

5. רחבעם המליך את אביה בגלל היותו כנה של מעכה, אשתו האהובה, אע"פ שיעוש היה בכורו - "ויקח לו רחבעם אשה את מחלת... ותלד לו בנים את יעוש... ואחריה לקח את מעכה בת אבשלום ותלד לו את אביה... ויאבה רחבעם את מעכה בת אבשלום מכל נשיו ופילגשיו... ויעמד לראש רחבעם את אביה בן מעכה לנגיד באחיו כי להמליכו" (דבהימ"ב י"א, יח-כב).

לגבי המקרים 3 ו-5 (3 - שלה ופרץ, 5 - אביה) איו מידע רב כתנ"ך ולכן כמעט ולא נתעסק בהם. נציין שני פרטים: 1. ענין פרץ קשור למלכות דוד (ונעיר על כך בהמשך בהערה 17). 2. את המקרה של רחבעם ואביה יש לראות באור הפסוק "ויהי כהכין מלכות רחבעם וכחזקתו עזב את תורת ה'" (דברי הימים א', י"ב, א').

ישמעאל ויצחק

כותב המדרש (בראשית רבה, פ"א, ז):

"בימי אלכסנדרוס מוקדון, באו בני ישמעאל לעורר על ישראל על הכנורה⁷... אמרו ישמעאלים: אנו תובעים מידן (של ישראל - צ.ר.) ומתורתן אנו כאים עליהם - כתוב: 'כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שניים' (דברים כ"א, י"ז)... אמר לו (לאלכסנדר מוקדון - צ.ר.) גביעה בן קוסם (שהיה נציג ישראל צ.ר.): אדוני המלך, אין אדם עושה מה שהוא רוצה לבניו?...?"

ברור, שטענה זו טובה כלפי אלכסנדר מוקדון, אך לא תעמוד בכית-דין שדן על-פי ההלכה. עבור בית-דין כזה זוהי דחיה בקש. עוד אפשרות לפתרון, עולה כספרי (דברים ט"ו) על הפסוק "כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה וילדו לו בנים" (דברים כ"א, ט"ו). החובה להוריש פי שניים לבכור אינה חלה אם הבכור הוא בן שפחה או בן נכרית -

6. וזו אחת האפשרויות לתרץ (גם במקרה הקודם, שער - בכור יהודה - מת): מכיוון שמת הבכור שוב אין עדיפות לאחד האחים.
7. גם ישמעאל עצמו, על פי המדרש, בקש בכורה וירושה (חיזקוני, בראשית נ"א, ע"פ כ"ר נג, טו).

"יכול אפילו שפחה אפילו נכרית? תלמוד לומר 'כי תהיין לאיש'
- מי שיש לו בהן הויה, יצאו אלו שאין בהן הויה. 'וילדו לו
בנים' - מי שהולדות שלו, יצאו אלו שאין הולדות שלו"⁸.
מכאן שבכור משפחה או מנכרית אינו יורש חלק בכורה⁹.

אולם, טענה זו אינה רלוונטית לגבי הגר. הגר המצרית היתה שפחה נכרית, אך
מסתבר שאברהם ושרה גיירו אותה (וניתן למצא לכך רמז בשמה - הגר) כפי שגיירו
את כל בני ביתם¹⁰. שרה גם הוציאה אותה ממעמד של שפחה כשנתנה אותה לאברהם
לאשה - "ותתן אותה לאברהם אישה לו לאשה" (בראשית ט"ז, ג'¹¹).
אפליה בין יצחק וישמעאל נראית כבר בהתייחסות המקרא אליהם. כלומר - האופן
(והתואר) בו משתמש המקרא ביחס לכל אחד מהם.
יצחק נקרא בן יחיד¹², אהוב - "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק"
(בראשית כ"ב, ב').

ישמעאל מכונה בהקשרים שונים כאופנים שונים: במילת כל בני משק אברהם -
"ויקח אברהם את ישמעאל בנו ואת כל ילידי ביתו... וימל את כשר ערלתם.
וישמעאל בנו בן שלוש עשרה שנה בהימולו את כשר ערלתו. בעצם היום הזה נימול

8. הגמרא בקידושין לומדת באופן שונה, בדף סח ע"א: "אי אחת מצרית ואחת
ישראלית - שתי נשים מעם אחד כעינן" (ע"פ "כי תהינה לאיש שתי נשים").
בדף סח ע"ב מדובר על שפחה ונאמר: "אשכחן דלא תפסי בה קידושין, ולדה
כמותה מנלן? אמר קרא "כי תהינה לאיש... וילדו לו) כל היכא דקרינן ביה
"כי תהינה" קרינן ביה "וילדו לו", וכל היכא דלא קרינן ביה "כי תהינה"
לא קרינן ביה "וילדו לו". כלומר, שפחה שלא תופסים בה קידושין, אין
בנה יורש חלק בכורה אפילו הוא בכור לאביו.

9. כותב הרמב"ם שאינו יורש כלל (הלכות נחלות פ"א ה"ז).

10. כפי שנראה מרש"י בראשית י"ב, ה.

11. בהמשך המקראות מכונה הגר "שפחת שרה" (או שרי), ולא שפחת אברהם וכפי
שרה היא נקראת "מצרית" ו"אמה" (בראשית נ"א ט-י). לעומת זאת, בהקשר
של אברהם היא נקראת בשמה, ללא כינוי: "וישכס אברהם בכוקר ויקח לחם
וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה (בראשית נ"א, יד). לגבי הכיטויים
"אמתך" "האמה" בפי הקב"ה באותו מעמד, ראה להלן שכתבנו ששם הקב"ה מכריע
ע"פ רצונה של שרה, ולכן משתמש כשגרת לשונה. (אח"כ כמדבר באר שבע,
כששרה כבר איננה נוכחת, נשמטים הכינויים: "ויקרא מלאך אלקים אל הגר...
ויאמר לה מה לך הגר" (שם, שם, י"ז)

12. אולי משתמע מכאן, שישמעאל אינו נקרא עוד בנו של אברהם, ונדון בכך
לקמן.

אברהם וישמעאל בנו (בראשית י"ז, כ"ג-כ"ו). ברור שהמקרא מדגיש את הקשר בין ישמעאל לאברהם, ואת עובדת היות ישמעאל - בנו של אברהם. לאחר הולדת יצחק משתנה היחס. בהקשר הגירוש של הגר וישמעאל - "וחרא שרה את בן הגר המצרית" (בראשית כ"א, ט'), לא עוד ישמעאל כן אברהם, מעתה - בן הגר המצרית. וממשיכה שרה - "גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק" (בראשית כ"א, י'). כולט ההבדל בין ישמעאל כן האמה, שאינו מוזכר בשמו, לבין יצחק - "בני".

כאותו מאורע עצמו, אברהם מתייחס לישמעאל בצורה שונה - "וירע הדבר מאוד בעיני אברהם על אודות בנו" (בראשית כ"א, י"א). ההכרעה בידי שמיים היא כדרישת שרה - "אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך. כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כי ביצחק יקרא לך זרע. וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא". (בראשית כ"א, י"ב-י"ג). ואברהם מקבל את הדין - "ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילך וישלחה" (בראשית כ"א, ט"ו) - ישמעאל לא מוזכר בשמו, ולא כייחוסו לאברהם.

פרט נוסף שמופיע ב"פסק הדין" של אלוקים הוא הקביעה: "כי ביצחק יקרא לך זרע" (בראשית כ"א, י"ב). הכתוב מגלה כי יצחק הוא בנו של אברהם. הוא בנו יחידו. רואים, שמהולדת יצחק, ישמעאל הופך להיות טפל לו - "וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא" (בראשית כ"א, י"ג). הולדת יצחק מגלה שישמעאל אינו עוד בכורו של אברהם.

הבכורה, ועימה הירושה והמשכיות השושלת, נתונה ליצחק. לכן אברהם נותן את כל אשר לו ליצחק (בראשית כ"ה, ה'). כל אשר לו - הממון, הסגולה האלוקית. והבטחת הארץ.

כמות אברהם. מקבל ישמעאל חזרה את מקומו כבן, אך הוא נשאר נחות מיצחק - "ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו" (בראשית כ"ח, ט')¹³. המקרא מתאר את יצחק אחרי מות אביו כממשיך דרכו: "ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלוהים את יצחק בננו" (בראשית כ"ה, י"א), ורק אחרי כן תיאור תולדות ישמעאל, כאשר ישמעאל עצמו מתואר הפעם באופן אובייקטיבי - "ואלה תולדות ישמעאל כן אברהם אשר ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם". (בראשית כ"ב, י"ב).

ראובן ויוסף

יוסף הוא הבן האהוב על יעקב - "וישראל אהב את יוסף מכל בניו" (בראשית

13. גם בדברי הימים א', א', כ"ח מוזכר יצחק לפני ישמעאל.

ל"ו, ג'). הוא הככור לרחל, והמקרא במפורש מציג את רחל כאשה האהובה - "ויאהב יעקב את רחל" (בראשית כ"ט, י"ח), "ויאהב גם את רחל מלאה" (בראשית כ"ט, ל"א). לאה מוצגת כאשה השנואה - "וירא ה' כי שנואה לאה" (בראשית כ"ט, ל"א), "כי שמע ה' כי שנואה אנוכי" (בראשית כ"ט, ל"ג). אולם, לא זו הסיבה שיעקב מעביר את הבכורה מראובן ליוסף, מ"ראובן בכורי אתה" (בראשית מ"ט, ג') ל"תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו" (בראשית מ"ט, כ"ו) ו"ככור שורו הדר לו" (דברים ל"ג, י"ז). הגמרא במסכת בבא-בתרא (קכג ע"א) שואלת:

"מה ראה יעקב שנטל בכורה מראובן ונתנה ליוסף? ועונה: "נטלה מראובן - מפני "ובחללו יצועי אכיו" (דברי הימים א', ה', י"א), ונתנה ליוסף - מפני ש"ראויה היתה בכורה לצאת מרחל, דכתיב 'אלה תולדות יעקב יוסף' (בראשית ל"ז, ב') אלא שקדמתה לאה כרחמים. ומתוך צניעות שהיתה בה ברחל החזירה הקב"ה לה". [ומסבירה שם הגמרא: רחמים - עפ"י המדרש על "עיניה רבות" שהיו הבריות מייעדות את לאה לעשו. והבטוי "וירא ה' כי שנואה לאה" (בראשית כ"ט, ל"א) - לא לאה שנואה, אלא מעשי עשו שנואים בפניה. צניעות - כשביקש יעקב להנשא לרחל, הזהירה אותו מרמאותו של אביה ומסר לה יעקב סימנים על מנת לזהותה ולהבדיל בינה ובין לאה. בליל נישואי לאה ליעקב מסרה לה רחל את הסימנים כדי שלא תכלם].

יוצא מכך, שהבכורה מלכתחילה הייתה ראויה להנתן ליוסף, והוא שהיה צריך להיות בכור יעקב. הדבר ברור מסיפור המאורעות במקרא: יעקב רצה להתחתן עם רחל וכך עמד לעשות. רק בשל רמאותו של לבן נישא ללאה וראובן נולד ככורו. כחללו יצועי אכיו, גילה ראובן שאינו ראוי לבכורה¹⁵ ממילא - חזרה הבכורה ליוסף.

שלמה וכלאב

ראשית נבאר, שגם העברת המלוכה צריכה להיות לככור, כמו בירושה. קיים הבדל

14. במקבילה בדברים ל"ג, טז: "תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו."

15. עיין ספורנו דברים כ"א ט"ו הכותב: "אבל אם יעשה זה (העברת הבכורה-צ.ר.) בסיבת רשעת הכן הככור, ראוי להעביר, כמאמר חז"ל (ב"ב קלג:): "אם לא היה (הככור-צ.ח.) נוהג כשורה - זכור לטוב" (אכיו שהעבירו מככורו-צ.ר.)."

בין מלוכה לירושה: בן נכרית לא יורש (ספרי דברים - ט"ו, וכפי שכתבנו לעיל בסעיף "ישמעאל ויצחק"), וכענין מלוכה הדברים מורכבים יותר, כותב הוימב"ם (הלכות מלכים פ"א ה"ד): "אין מעמידין מלך מקהל גרים... עד שתהיה אמו מישראל". וניתן לדייק - דווקא מקהל גרים א"א להמליך עד שתהיה אמו מישראל, אבל מי שאביו מישראל יכול למלוך, אע"פ שאין אמו מישראל (כגון רחבעם שהיה בן לשלמה ולנעמה העמונית (מלכים א' י"ד, כ"א)). הכסף משנה על אתר מגיע לאותה מסקנה באופן אחר - "ומשמע לי דלרבותא נקט "אמו". ומה כל שכן אם היה אביו מישראל, אע"פ שאין אמו מישראל כשר (למלוכה - צ.ר.) וכן כתבו התוספות בפרק מצות חליצה ובהכי ניחא לי היאך מלך רחבעם דלא הוה אמו מישראל דהא בן נעמה העמונית הוה".

בעניין זה חולק הרמב"ן, הוא דן כסתירה בין הגמרא כיבמות מה ע"ב (שם נראה שמספיק שתהא אמו מישראל - אפילו אביו אינו מישראל) לבין הגמרא בסוטה (שם משמע שאגריפס לא היה ראוי למלוך, אע"פ שאמו מישראל). הרמב"ן מחלק בין מלך ממש, שצריך להיות "מקרב אחיך" (מאביו ומאמו) לבין שאר מינויים שמספיק אם אחד ההורים מישראל. הסבר הכתוב הוא לשיטתו הוא: "מקרב אחיך תשים עליך מלך" - מקרב אחיך דווקא, מוכרח שכאחיך (למלוכה). ובהמשך "לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא" - כדי למנותו עליך (שאר מינויים), די בכך שיקרא אחיך (מאביו או מאמו).

א. ההעברה הנורמלית של המלוכה בזמן המקרא הייתה לבן הכנור, וכתוב במפורש שזהו הקריטריון הקובע: "יהושפט נתן המלוכה ליהורם כי הוא הבכור" (דהימ"ב כ"א, ג).

ב. כותב הרמב"ם בפרק א' מהלכות מלכים, הלכה ז:

"כשמעמידין המלך מושחין אותו בשמן המשחה... ומאחר שמושחין המלך הרי זה זוכה לו ולבניו עד עולם. שהמלכות ירושה... וכל הקודם בנחלה קודם לירושת המלוכה" (אמנס, כלל זה מוגבל: "והוא שיהי ממלא מקום אביו בחכמה וכיראה וכו'").

ניתן להסביר בפשטות (וכפי שכתבנו לעיל בהערה 6) מדוע נתנה המלוכה לשלמה. המלוכה צריכה לעבור לכנור, אך משמת הכנור אין עדיפות לאחד האחים על אחיו והאב יכול לבחור את ממשיכו ע"פ ראות עניו. והרי אמנון ככורו של דוד, מת (שמואל ב', י"ג).

הסבר נוסף אפשר לומר ע"פ הכתוב "ותקרא ("ויקרא" כתיב) את שמו שלמה וה' אהבו. וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידידיה בעבור ה'" (שמואל ב' י"ב,

כ"ד-כ"ה). כמו יצחק - גם שלמה נבחר ע"י הקכ"ה להיות ממשיך השושלת¹⁶.
[הסבר זה נתמך ע"י העובדה שבהמלכת שלמה (מל"א, א') היוזמה היתה של נתן
הנביא - אותו נתן הנביא שקרא את שמו ידידיה בעבור ה'.]

סיומו של דבר

נראה, שאפשר להכליל ולומר שהחריגות מהכלל "כי את הכנור בן השנואה יכיר"
נובעות מגילוי, שהכנור הביולוגי אינו הכנור הראוי להיות ממשיך הדרך. כד"כ
הנולד ראשון הוא הכנור ככנורתו - לו ראויה הכנורה, אולם במקרים מסוימים לא
כך הוא. אם אלו הם פני הדברים - אזי באמת "הכנור ככנורתו", וכנור כזה - לו
משפט הכנורה.

16 הרב יעקב מדין במאמרו "מגילת בת-שבע" (מגדים י"ח-י"ט, עמוד 74-76 ובהערה 18 שם) מזכיר את הבעיה שלפיה בת שבע היתה ראויה לדוד מששת ימי
בראשית (ע"פ סנהדרין ק"ז ע"א). דוד רצה להעמיד יורש מתאים למלוכה
והרגיש כרוה"ק שכן זה יולד מבת שבע. אם כן, כנור ששלמה בן בת שבע הוא
הראוי למלוך. [כאותו אופן ניתן להסביר גם את בחירת פרץ - על מנת שתצא
ממנו מלכות דוד.]